

ספר יסוד ושורש העבודה של התפלה והתורה והמצות

זה ספר תולדות אדם. מעשים טובים לפעולות אדם בדבר שפזיו. ולבו לו נכון עמו לטובה שוים ככוונות פשטיות. נח לכל כמל ורביבים. וכל איש מאנשי קדש ישראל לה' בכוונתיהם חייבים: והוא חבור לתורה ולמצות לב האדם מלהבים. בכל התפלות של כל השנה כוונות ישראל סבוארים ונקובים. הן בתפלות של חול ושבת קודש ואלה כוערי ה' מוערים טובים: והן של ימים נוראים כוונות חשובים. ונודל מעלת הלמוד עם כל פרטיה וכוונותיה. ונרד הלמוד בתורה ובנביאים וכתובים ושם יש סדר למשנה וגמרא ומרשים וספרי קבלה וספרי יראים לחברים המקשיבים. וגם אלה המצות אשר יעשה איתם האדם בכל השנה הן התדירים או הנהוגים בזמן מומנים הקצובים. בכלם כוונות ישראל על הלב מתישבין. ולאחרונה ישאו לדגליהם. תקוני הטעות שנפלו בפרשי של נביאים וכתובים. וביאור גבולי יהושע וגבולי העתיד וביאור בנין שלמה ובנין העתיד שאנו עם קדוש מצפים ותאבים. את כל אלה ידי עשתה בעזר שוכן טובים. בכרי לזכות את הרבים.

אני הנני בא לצי יודים הנכבדים. חסדקוסה המרסח לפני מלדיקי כניס כניכנים ארכסנדר זיסקינד צמיה משה ז"ל מק"ק הוראדנא סנדולה במדינת ליטא:

דעת - אתר לימודי יהדות ורוח

www.daat.ac.il

יסוד ושורש העבודה של התפלה והתורה והמצוות

זה ספר פולחן אלה מעשים טובים * נשגב * אלה נבדד סמפיו ולבו לו נכון עמו לשוכה שמים
 כוונות סמפיה נח לכל כטל ורביבים * וכל איש מאגיש קדש ישראל לה' ככוונותיהם חייבין *
 והוא חגור לחוש' ולב האדם מלהביס * בכך התפלות ששך כך השנה * כוונתן ישרות מבלתיים
 ונקובים * הן בחפלות של חול וקבם קודש ואלה שיעדי ה' מועדי טובים * והן של ימים נוראים כוונות
 חשבים * וגודל מערכת הדמיון * עם כל פרטי' וכוונות' וסדר הלמוד בתורה ובנבואים ובכסופים
 וסם יש סדר להשנה וצפרא ופירשים וספרי קבלה וספרי יראים לחכמים המקשיבים * וגם אצת
 המצוות אשר יספה אופם האדם ככל השנה הן המדורים או הגוונים צופן מומנים הקובים *
 ככולם כוונת ישרות על כלל משיבין * ולאחרונה ישלו לדגליהם סקויהם סמפוט סמפלו כמשי' של
 נבואים ובתובים וביאור נבולי' יהספ ונבולי' העידר * וביאור בנין שלמים וננין הספוד סלנו עם קדוש
 מנשים ומאנשים * אם כל אלה ידי עשה צפוד שוכן בראים * נכחי לזכות אם הרבים' לאיחגפיר נלטי
 יהודים הנכבדים * ססקסה כדדפת לפני מלדיקי הרבים ככוונים * אבהם נרדד דסקינד במי'
 משה וציל מקיק הוראדני מגודרה במדינת דיפא :

תחת משלח הסוכה האדיר והמקוד סמפילת סמפילמוסקי יענאל לייטנאג וז'דער
 קרין לרמפה *

אין דער מרואוילנירטי חקדי' פון יאדן אנמאן קריגר *
 נרפס פה עיר נאווי דוואהר

לפרט אם אחי אנכי מבקש

הסכמות וחרמות מהגאונים דמדינות סולין.

הסכמת הרב המאה"ג החרף ובקי המפורסם אב"ד ור"מ דק"ק טשעכנאווצי.

חזיתי איש מהיר במלאכתו מלאכת הקודש, ובא אלי במכתב כתב ישר לייסד על המחוקק במחוקק במשענותם משען לחם ומים של תורה עלי ביארר חבר ה' ושר התורה האי גברא רבא ה"ה הרבני המופלג החסיד המובהק ולו עשר ידות בנסתר, קדוש יאמר לו מהיר אלכסנדר זיסקינד במו' משה מק"ק הוראדנא אשר רבים בתורה יעידון ויגידון עליו שמעודו לא מש מאהל של תורה ועובד עבודה תמה תמיד, ומרדעת וגלוי לכל, גדול סאר תהילות החיבור הגדול, אשר איזן ותיקן הרבני המקובל החסיד הנ"ל, הוראה אומר ברקאי האיר פני כל המורה צדק יקראהו לרגליו לעמוד במישור כוונות פשטיות על תפלות ותורה ומצות ספר ספיר יסוד ושוורש העבודה, בענין התנהגות האדם ותוכחת מוסרים בו מסודרים, נכוחים הם למבין ולמוצאי דעת הם ישרים. כאשר האיר מול עבר פני ספר הלז, אף שלא ראיתי רק אפס קצהו, אמנם אוקי גברא רבא דכוותי' אחזקתו, שלא להוציא מתי' דבר שאינו מתוקן. והגני סניף לאריות ה"ה הרב הגאון המפורסם ג"י דק"ק הוראדנא והרב הגאון המפורסם דק"ק טיקטין יע"א, להוציא מחשבתו אל הפועל לאור עולם להיות נאחו בשב"ח בקרנו ראם להעלותו על משבח הדפוס בשבחה שופרא ופארו. וראוי לעמוד ולתמוך בימין צדקו ואף ידי תיכון עם הגאונים הנ"ל לגזור אומר ויקום דליקו' בארוד המשיג גבולו, ושלא יחזרו לקבוע בדפוס מבלי רשותו של המדפיס חובר חבר הנ"ל עד משך הגבול שגבול ראשונים ולהשומעים יונעם ויתענגו בדשן נפשם ויחולו ברכות על ראשם. והגם שאין מדרכי לצאת חוץ לגדרי להיות מהמסכימים, אך נפני שראיתי בכ"י הגאונים הנ"ל גדול סאר מעלות וקילוסין של המהבר הנ"ל ומי ראה אלו יוצאים וכו', גלל זה גם אני באתי עת"ה היום יום ד' ג' אייר תקמ"ב לפ"ק פה ק"ק טשעכנאווצי יע"א.

יהודה ליב חונה פה ק"ק הנ"ל.

הסכמות הרב הגאון המופלג והמפורסם אב"ד ור"מ דק"ק טיקטין.

אם אמנם הן רבים עתה חוברי חבר מרבים העם להביא שמעתייהו מברון בעלמא, החפץ ימלא את ידו העולה על רוחו אם טוב ואם רע, הגה הוא דפוס ועומד כל אחד בונה לעצמו במה, מי יתן התרש יתרישו ותהי להם לחכמה, לזאת מיום עמדי על דעתי משכתי את ידי מלהיות עולה בהסכמה. אמנם הלום ראיתי האי גברא רבה ה"ה הרבני המופלא החסיד המובהק מ' אלכסנדר זיסקינד במו' משה מק"ק הוראדנא, אשר רבים וכן שלמים העידו עליו אשר מעודו לא מש מתוך אוהל של תורה ועובד את ה' מאהבה עבודה תמה, והשתא דאתא להכא ובכואו אמר עם הספר הראני איהו עלין לדוגמא, ושמתי עליו עינא פקיהה, חזה הוית כחיבורו שחיבר, היות דלא נפקא מיני' מידי להוראות איסור והיתור, רק רצה לזכות את ישראל להכניס בלבם יראת ה' טהורה, ולהורות נתן בלבם דרך ישרה שיבור לו האדם בכוונות התפלות וברכות ע"ם הדינים המבוארים בגמ' ושי"ע, למען יהי' לכל איש לזכרון בין עיניו ותהי' כוונתו רצוי' ושלמה, ואחרי רואי כוונתו לשם שמים ולא לעשות מעשי ידיו להתפאר, כי לא הלך בגדולות ונפלאות רק בדברים המושכים לבו של אדם לשמור ולעשות תורת ה' תמימה, לזאת אמרתי להסכים יחוקו בספר מיליו, להביאם לבית הדפוס למען תמלא הארץ דעה את ה', אז יבקע כשחר אורם וכאור החמה. והגני מטיל גודא ושמתא בגזירת עירין פתגמין לבל ירום איש את ידו להפיס את הספר הנ"ל מבלי רשות והורמא מהרב המהבר הנ"ל משך עשרה שנים מיום כלות הדפוס. והשומע לדברי אלה יזכה לרב ברכות מאלהי השמים על בלי דים.

הכ"ד המדבר לכבוד התורה לומדיה, היום יום ג' ב' דר"ח אייר תקמ"ב לפ"ק.

הקטן מרדכי בהגאון מהיר יצחק סג"ל החונה פה ק"ק טיקטין הנליל יצ"ו.

הסכמות וחרמות מהגאונים דמדינות ליסא.

הסכמת הרב הגאון הגדול המפורסם אב"ד ור"מ דק"ק הוראדנא.

הסכמת הרב הגאון המקובל והחסיד המפורסם אב"ד ור"מ דק"ק פינסק.

יפה תואר קרא ה' שמו זית רענן. זית שופכני שיש לו שם בשמו ובמקומו ובמעשה ידיו להתפאר בפאר הילולים היולל האי גברא רבה ויקרא מחצב סנפירא ה"ה כבוד הרבני המופלא ומופלג הנבון והשנון למעלה חן ולמטה חנן כמוהר"ר אלכסנדר זיסקינד במהר"ר משה ק"ק הוראדנא, אשר אדמהו אכנהו ולו ידעתיהו בשם שמו הטוב הנודע בשער בת רבים וכן שלמים, דשלימו לי עבידתי עובדין טבין בביתא וטבין בלוייתא, ומעודו לא מש מתוך האהל של שם ועבר ועבר עליו רוח טהרה טהר גברא איתמחי כמהו מי יורה להורות לעם את הדרך אשר ילכו בה בדרך חיים ותוכחת מוסר, ובאלה חספה נפשו ורצונו לעורר לבות עם ה' אלה, באלה הרברים כהויתו אשר עיניהם לנוכח ביטוי הבטיס עינם בשורות שיצהירו דבריו הנעימים המאירים כספירים בספר גיורתם אחרי העלותם על משבח הדפוס, ולהיות שכשמו כן תהלתו בקהל חסידים היראים וחרדים לדבר ה' זו הולכה למעשיו יוכיחו אמת תפסי להאי גברא להעמידו אחוקתי בחוקת בדוק, שיכנסו דבריו בלב שומעיהו ולמשמע אוון תאבדו נפשם להחזיק במוסר ה' ויראתו על פניהם ועפעפיהם יישירו נגדם בספר הנחמד, ועם היות השמועה באה ברם אותו האיש זכור לטוב שכל כוננתו בזה להעלות על הדפוס לזכות את הרבים, בכך אף ידי יכוננו וזרועי יאמת להסכים עם שארי הרבנים הגאונים שנתנו רשות להרבני המופלג כבוד מהר"א זיסקינד הג"ל שיהוקו מיליו להיות נאמר עם הספר להדפיסו כיון והי"א, ומצורף לזה תוקף גיורתי בגזרה שזה לכל נפש אשר גורו רבני גאוני ארץ, שלא ידפיס שום אדם הספר הלו בלתי רשות והרמנא של ה"ה מהרר"א הג"ל משך עשרה שנים אחר כלות הדפוס הספר הג"ל, והמקיים יתברך בכפליים, מאלהי השמים, בברכה בלי דים, הכ"ד המדבר לכבוד אכסניא של תורה ולומדיה, היום יום א' ד"ב למב"י תקמ"ב לפ"ק פה ק"ק פינסק.

הק' לוי יצחק בתגאון מהרר"ם זצ"ל חוננה פה ק"ק הג"ל הגלילות.

הנגלה נגליה לבית ישראל יקר תפארת רום מעלות עילת תהלות, ה"ה הרבני המופלא ומופלג בתורה ובחסידות המפורסם איש קדוש יאמר לו מהר"ר אלכסנדר זיסקינד במהר"ר משה מקהלתינו יצ"ו.

ביודעי ומכירי קאמינא, אשר מימי לא זו מכותל בית מדרשתו, ולעפעפיו לא נתן שינה ותנומתו, ועתה העיר ה' את רוחו יגע ומצא וחיבר חיבור נפלא ספר יסוד ושודש העבודה, כענין התנהגות האדם ותוכחת מוסרים, וכוננות ששטיות על תעלות ותורה ומצות בו מסודרים, למען ירוץ הקורא בו בגמריים, נכוחים הם למבין ולמוצאי דעת הם ישרים, כאשר האיר מול עבר פני ספר הלו מעולפת ספרים, ורצון מהר"א הג"ל להוציא מחשבתו אל הפועל לאור ישרים, להביאו לבית הדפוס בכדי לזכות את הרבים להיות תסילתן כחנות הפשטיות בפיהם שגורים, והנה האי גברא בהאי פחדא יתיב, מאחר שכוננתו לקיים מילי דאבות, שלא יכשל ח"ו במילי דגזקין, פן יקדמנו אחר להסיג גבולו להדפיס שנית ספר הלו ויכוין מלאכתו במועד משך הזמן הנזכר למטה, בעוד שלא ימכור מהר"א הג"ל הספרים שלו ויגרם לו היוק רב, לכן הגני מהר"ר מסכימים בסו"מכי מאושר להעלות חיבור הלו על משכב הדפוס, ותוקף גיורתי בגיורת עירין ונח"ש הקדמוני, שמיום כלות הדפסות ספר הלו עד עבור משך עשרה שנים חתיכה דאיסורא לשום אדם הן יהודים או בגיר' דלהון ע"י ארמאי, להדפיס ספר הלו בלתי רשיון המחבר מהר"א הג"ל, ובמטו לירוש ג"כ תמיכים לעץ חיים היא למחזיקים בידו כפוד כסף ולשומעים יונעם ותבא עליהם כר', אלה דברי באמת ותמים לכבוד אכסניא של תורה היום יום א' א"ח דסח תקמ"בית לפ"ק פה ק"ק הוראדנא יצ"ו.

נאום הקטן אליעזר בהמנות מהר"ר צבי הירש ולהת"ה החונה פה ק"ק הג"ל הגלילות יע"א.

הוא האדמ"ר רבי לוי יצחק טברדיצ"ב.

ה ס כ מ ת

הרב הגאון הגדול המפורסם אבד"ק בק"ק הוראדנא

כל בעלי בינה בעילוי מעלים. ובפאר מסללים ומהללים. בהלל הגדול גדלוהו בשם טוב משמן טוב היורד על פי מדותיו מדות חכמים כך היא לחוק היסוד והשורש והנטעים מגודלים. האי פרי קודש היצולים. להנאות אורם הוא דאתא להופיע ולהזריח מאורו עלי ארצנו. ויחן את כל העיר קהלתינו הרמה חומה היה לנו למחסה ולמסתור. זכינו לריחו וזכינו לשיחתו לגבר חילים היה המנוח הרבני המופלא ומופלג איש אלפי מהוריר אלכסנדר זיסקינד במוהריר משה איש חי רב פעלים אשר ספרו כאן יסוד ושורש העבודה דבר השוה לכל נפש לקטנים ולגדולים. מכירו הייתי לשעבר ועכשיו ביוחר כי גדולים צדיקים במיתתן אשר בחיים חיותו הי' מידת תרומיותו והנהגותיו מעין כל חי צפונים ונעולים. ומלין דמיטמן ליי אתגליין הכל בכתב מיד ה' עליו השכיף אשר צוה לפני מותו גליא לדרעיי ונפל נהורא מנהיר עיני המגששים כעורים באפלים. והן בעודו חי את ספרו הנ"ל על משבח הדפוס העלה והשלים. אך מרוב חיבת הקודש דמכשרי לקבל תומו קמאי אודי להם ולא נראים ולא נגלים. ורבים התאוו בגבורת התאוה מי ישקנו מים מימיו הנאמנים אשר בקרב איש ולב עמוק נזולים וזוחלים. והנה היה האלוף מוה' בנימן בישקא בהר' יעקב מקהלתינו יהב דעתי למיהדר ולהעלות את הספר הנ"ל על הדפוס שבקהלתינו להשיב נפש שוקקה המצפים ומיחלים. וימצא באמתחת בנימין ליתן למעות תוצאות על תוצאות הדפוס אך האי גברא באימתי יתיב ממסיגי גבולים. ע"כ שפיר גזרתי בגזירת נחיש שיהי כל הדפוסים אסורים לדפוס ספר הנ"ל משך שמנה שנים מיום דלמטה והשומע לדברי אלה. יעלה אור שמשו וינסו הצללים. ויזכה לעלות לציון בחדוה וגילים. בשירה חדשה אשר ישבחו גאולים.

הכ"ד היום יום ב' י' שבט שנת בק"ק הורודנא יע"א לפ"ק:

נאום הקטן בנימן ברידא החונה פה קיק והגלילות יע"א:

התנצלות המחבר

תפלה לעני כי יטוף מלחו על לשונו בקשות לתומו משוכים: וקולי אל בני אדם הנסיכים. רברבי דעמא מדברני דאומחא. יושבים כסאות למשפט זקוקים דנור מפיהם נשלכים: המה הרוצים עדרת צאן קדשים זרע ברוכים. הרים הגבוהים מאורות הגדולים שבכל פלכים. גודרי גדר ועומדים בפרץ חק עולם לא יעברנו להשיג גבול להסיך דרכם בשיכים. והמה לא באו בכתבים ליתן עידיהם ויצדקו לעשות לי סמוכים: לבל יראה גאות או שום דבר שבחובה עלי כף שקלי להכריע בו ולהסכים. כי גלוי וידוע לפני המציץ מן החרכים. כי קשה טלטולא דגברא כמוני בחולשות מזג בריאותי לסבוב בעיירות ובכרכים. ושיעורי דמעות לי ננעלו לוודא על הדרכים. וגם כי חזות הספר הזה לא איסור והיתר בדבר הוראה מכריחים. רק כולי יראת שמים ומוסר ותוכחים. לאנוש כערכי ערוכים בודאי אתם הרי ישראל ענפיכם תשאו ופריכם תתנו להיות מן המסכימים ומריבים במשיגי גבול דכים. ובטחתי בגודל חסדם וטובם ולא נסעתי באלה מסעי להתיצב לפני מלכים. והדן אותי לכף זכות גם בשמים עלי ירבו המזכים ובימינו תושע יהודה וישראל להוציא ממסגר אסיר ולקוט שושנה מבין החוחים וסירים סבוכים. ביב אכיר:

הקדמת המחבר

ברוך ה' כי הפליא חסדו בפליאת חכמתו הנשגבה, בבריאת שמים לרום גובה, וארץ לעמק בצקת עפר למוצק רגבה, וכל הנמצאים והנבראים והיצורים והנעשים, בשמים ממעל ועל הארץ מתחת בימים וכל אשר בה, והאחרון חביבה, כי הוא זה האדם. סוף מעשה תחלה במחשבה, והוא תכלית כל הבריאה רבה, ומכל אום ולשון לחלקו ולגורלו הקדוש לקרבה, לעשות נחת רוח לפניו לשמור את כל מצותיו בחר באבותינו הקדושים באהבה, כמבואר בתורתו הקדושה אמירה כתיבה יהיבה, בפרשת כי תבא בפסוק את ה' האמרת היום להיות לך לאלקים וללכת בדרכיו ולשמור חקיו ומצותיו וגו' וה' האמירך היום להיות לו לעם סגולה כאשר דבר לך ולשמור כל מצותיו: הנה בשום שכל והבן במקראי קדש אלו יראה ויראה חוכן ענינים עד"ו כי את זה לעומת זה עשה אלקים לנו חטיבה מול חטיבה לעומת שבא ישראל וקבל עליו אלקותו ועל מלכותו באהבה ויט שכמו לסבול עול מצותיו כמבואר בפסוק הנ"ל את ה' האמרת וגו' תחת כן הבדיל אותך להיות לו לעם סגולה מגודל אהבתו וא"כ מאי שייכות אומרו ולשמור כל מצותיו שהיא נתינת עולו עליהם בפסוק וה' האמירך וגו' המדבר בענין חבתו אותם. אך האמת יורה דרכו הוא הדבר אשר דברנו למעלה כי מאהבת ה' אותנו בחר באבותינו לחלקו ולגורלו הקדוש והוא תמך גורלינו בשמירת מצותיו הקדושים וז"ש משרע"ה וה' האמירך וגו' להיות לו לעם סגולה וגו' הרצון בזה כי לא מחשבותיו ית"ש מחשבותיכם והעולה על רוחכם כי שמירת חקיו ומצותיו ית"ש הוא כהעמסת גזירת אדון על עבדיו כמ"ש בפסוק את ה' האמרת היום להיות לך לאלקים וגו' ולשמור חקיו וגו' ולא כן הוא כי נהפוך הוא בעבור זה עשה ה' לנו ונתן לנו מתנה גדולה לאין ערך ותכלית והוא שמירת מצותיו הקדושים הוא למען גודל אהבתו אותנו, וזהו כוונת אומרו, וה' האמירך וגו' להיות לו לעם סגולה ולשמור כל מצותיו:

ועתה קורא משכיל שיר ידידות איך ומה ראוי לאדם ליתן הודאה עצומה בשמחה רבה ולשמוח מאד באלקותו ית"ש ויתעלה בכל עת ובכל שעה שמקיים איזה מצוה מן המצוות שצוה לו הבורא ית"ש כי אות הוא בינו ובין בני ישראל. וראו על ככה אנשי כנה"ג לתקן שכל המצוות מברך עליהן עובר לעשייתן ברכה ותהלה לבוראינו ית"ש ע"ז שקידש אותנו בקיום מצותיו. והן זאת ראתה עיני ואמרת מתי אעשה גם אנכי לביתי ונחלת ה' בנים אשר חנן אלקים את עבדו להותיר ברכה

אחרי לבניי את הדרך אשר ילכו בה ואת המעשה אשר יעשון להעלות במכתב אשר חנני אלקים אופן התנהגות ואיכות העשייה מראשית השנה ועד אחרית שנה, למען אשר אצוה את בני ואת ביתי אחרי ושמרו דרך ה'. והי' הצליח דרכי להוציא מכתב אל הפועל ומחשבה טובה לצרפה לידי מעשה לבוא ובשביע בני שיחיו עשיתי לי מחבר ויאריו בדיו ושלחו פארותיו בביאור היותר פרטי בעזיה.

והנה שמעתי דבת רבים אומרים מי יורינו טוב המעשה אשר נעשה ואת הדרך אשר נלך בה בתורה ותפלה, באר היטב בקנה אחד עולה.

ואף כי עינים להם ול' יראו קדמונים אחזו שער לה' צדיקים יבואו בו מאד נעלה. אך הוא דבר שאין יד כל אדם בו משגת להבינה ולהשכילה. שהמוריים מהם כיצא בהם רב תבונה והשכלה, ואם הראשונים כו' אנן בדורות האחרונים יתמי דיתמי זולת יחידי סגולה בעולם אין אתנו יודע עד מה. כי אין זכרון לראשונים בכל ספריהם, דרך פרטי בדרכי היראה והאהבה, גם בתורה ותפלה להורות דרכיהם, ואבאר בעבודת התפלה ענין אחד בהם, ומה תקיש לכל השאר בכללותיהם ופרטותיהם, כי הנה הוא מלא על כל גדותיהם, בכל ספרי יראים מוסר ותוכחה כגחלי אש דבריהם, בגודל החיוב להתפלל בכוונה תפלותיהם. אך לא כל אדם יודע כוונת התפלה מה הם ואיכות כוונותיהם, וכל הדברים האלה לא על כוונת האר"י ז"ל טוב אמרותיהם, כי לאו כל מוחא סובליהם, ובודאי אין הקב"ה בא בטרוניא עמהם, ורחמנא לבא בעי לפי כח שכליהם. אך תען לשוני אמרותיו בצדק המכוין בהם הוא על כוונות פשטיות לפי פירוש מלותיהן של כל התפלות הן של חול הן של שבת ורגלים וימים נוראים. וגם כל ברכת הנהנין וברכות המצות וההודאות. ובודאי כל מי שיש לו מוח בקדקדו יודה על האמת שמי שאינו מכוין בפי' המלות של כל התפלות והברכות וההודאות והכוונות שיבוא ביאורו בפנים הספר בעזיה, קרוב הדבר להאמר עליו דובר שקרים לא יכון לנגד עיני גם הכתוב בפיו ובשפתיו ככדוני ולבו רחק ממני.

אחיי ורעי אהובי נפשי ברוכי ה' זרע קדש מצבתה. אביעה לכם רוחי ואציגה נא לפניכם פה כמה מלות בפסוקי דומרה, ומהם תדין על השאר, כגון פסוק אהלה ד' בחיי אומרה לאלקי בעודי. בודאי פי' המלות האלו הם לשון קבלה שמקבל האדם על עצמו שיהלל ויזמר להבורא ית"ש כל ימי חייו כידוע שדהע"ה אמר כל המזמורים ברוח קדשו בשביל כל ישראל, והן עתה אחיי ורעי אדברה נא שלום בך שימו לבבכם לכל הדברים ויבחנו דבריכם האמת והצדק אהובי בדעתכם אם אומר אדם תיבות אלו ולא יכוין כוונה זו שמקבל ע"ע בלבו ובמחשבתו שיהלל ויזמר לאלקיו כל ימי חייו הוא דובר שקרים לבטא בשפתים שמקבל זאת ע"ע ולבו רחק ממנו שלא קיבל בלבו כלל קבלה זו. וכן בפי' ישמח ישראל בעושי בני ציון יגילו במלכם אם האדם לא שמח ביוצרו ובוראו ית"ש ויתעלה שמחה רבה ועצומה בגודל אלקותו ורוממותו ית"ש ויתעלה שזיכה אותו להיות בחלקו וגורלו הקדוש הנה הוא דובר שקרים שאמר בפיו

ישמח ישראל בעושי וְלֹא הָרָאָה בְּנַפְשׁוֹ וּבְלִבּוֹ שׁוֹם שְׂמֵחָה שִׁישׁ לוֹ יוֹצֵר וּבוֹרָא מִלֶּךְ גְּדוֹלָּה כּוֹה, כִּי בּוֹדָאֵי מֵהָרְאוּי לְכָל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי לְשִׂמּוֹחַ בְּלִבּוֹ שְׂמֵחָה עֲצוּמָה בְּגוֹדֵל אֲלֻקוֹתוֹ בְּכָל רִגְעַ וְעִכְפִּים שְׂמֵחָה לְאִישׁ בְּמַעֲנֵה פִּיּו עֲנִין שְׂמֵחָה זֶה בְּפִסּוֹק הַנִּלְ וְאִיךְ לֹא יִכִּין לְבוֹ וּמַחֲשַׁבְתּוֹ לְשִׂמּוֹחַ בּוֹת עַד מְאֹד כִּי הַשְׂמֵחָה אֵינָה אֵלָּא בְּלִב כְּמִשׁ וּשְׂמֵחַ בְּלִבּוֹ (שְׂמוֹת ד') גַּם הוּא דוֹבֵר שְׂקָרִים כְּנִל וְכֹאֵלָה רַבּוֹת לְמֵאוֹת וְלֵאלֹפִים. גַּם בְּעִנִּין כּוֹוֹנֵת לִימוּד תּוֹרַתֵּנוּ הַקְּדוּשָׁה שִׁיְהָא נַחֲשָׁב הַלִּימוּד לְשִׂמְחָה וּבִקְיוֹם הַמִּצְוָה כְּתִיקוּנָה הֵן מִצְוָה שְׂתִּלּוּי בְּמַעֲשֵׂה וּבְדַבּוּר הֵן מִצְוָה שְׂתִּלּוּי בְּמַחֲשַׁבָה וּבְאִיזוֹהוּ מְקוּמָן שֶׁל שְׂבַחִים וְהוֹדָאוֹת רַבּוֹ בְּנֵי תְּמוּתָה נְבוּכּוֹ בּוֹהִירְתָן וּבְשִׂמִירְתָן כְּאִשֶׁר יִבּוּא לְפָנֵינוּ בְּעִזָּה בְּפָנִים הַחֲבוּר וְעוֹשִׂים כְּמִצּוֹת אֲנָשִׁים מְלוּמְדָה רַחֲמָנָא לְצִלָּן. וְעַכְכָּי יִרְאָה וְגַם רַעַד יִבֵּא בִי וְתַכְסְּנֵי פְּלִצוֹת וְאוֹמֵר בְּלִבִּי אוּי לִי מִיוֹצְרִי לְבַל אֲמַנַע חַיּוּ מִיְתִישׁ הַנְּחַת רוּחַ שִׁיכּוֹל לְבֵא לּוֹ מַעְבּוֹדַת בְּנֵי אָדָם הַפְּחוּתִים כְּעִרְכִּי בְּעַבּוֹדַת הַלֵּב וְהַמַּחֲשַׁבָה בְּתַמִּידוֹת בְּכָל עִנִּינֵי הַעֲבֹדָה נִמְרָצוֹת. וְחֻשְׁבַּתִּי דְרָכִי מְנִיעָה זֶה לְמַרְדּוֹ וּמַעַל וְנֹאצוֹת. וְאוּי לִי מִיֹּצְרִי מַעֲלֵלִי אִישׁ וּפְקוּדוֹתִי, מִי אֲנֹכִי כִּי בְּאַתִּי, לְאֹמֵר קְבִלוּ דַעֲתִי, בְּמִיעוּט עֶרְךְ יִדְעֵתִי, וְנִשְׂאֵרְתִי בְּמִבּוֹכְתִי, אוּי לִי אִם אוֹמֵר בְּאַמְרַתִּי, וְאוּי לִי אִם לֹא אוֹמֵר בְּמִנִּיעֵתִי, אִךְ ה' לְנִגְדֵי שׁוֹיְתִי, יִשְׁלַח עֲזֵרוֹ מְקַדֵּשׁ בְּטַחְתִּי וְאַף לִילּוֹת יִסְרוּנִי כְּלִיּוֹתִי, מֵה לֶךְ גִּרְדָם קוֹם לֶךְ כְּתוּב זֹאת זְכוּרֹן בְּסִפֵּר וְשִׁים לְמַשְׁמֵרַת, לְבַל תְּהִי הָאֲמַת נְעֻדְרַת, וּלְקַרְבָּה אֵל הַמְּלֹאכָה הַזּוֹאת, אֲמַנָּם כָּל אֱלֹהִים בְּהִיּוֹת כִּי לֹא עַל הַכֹּלָל כּוֹלוֹ יִצְאֵתִי בְּדַעֲתִי הַעֲנִי, וְלֹא אֲמַרְתִּי אֲלֶיךְ לִי אֵל הַגְּדוֹלִים אֲשֶׁר בְּאַרְץ הַמָּה, אִף לְמִי שִׁיחַ וְלְמִי שִׁיג עֲרִיבוֹת, לְבִנֵי אָדָם הֵן בְּעִרְיָכוֹן פְּחוֹת עִרְכִּי עֲלִי וּבְדַדְמִי לִי יִלְפִינָן לְהַקִּיצוֹ מִשִּׁינַת תְּרַדְמַת הַזְּמַן בּוֹגֵד לְעוֹרֵר הַלְּבָבוֹת הַפַּעַם אוֹדָה אַת ה' בְּסוּד יִשְׂרָיִם וְעֵדָה הַנְּבַחְרַת. וְאַתָּן הוֹדָאָה עַל הַעֲבָרוֹת, שֶׁהַחֲיִינִי וְקִיּוּמִי לְהוֹצִיא חִיבוּר הַלּוֹ לְאוֹר עוֹלָם בְּדֶרֶךְ קִצְרָה בְּצַעֲד אֲרוּכָה הַנֶּאֱרָכָה בְּחַבּוּר אֲשֶׁר הַכִּיּוֹנֹתִי לְבִנֵי שִׁי' לְהַדְרִיכָם וְלְהוֹעִילָם, בְּכַדִּי לְהַקֵּל עַל הַקּוֹרָא עוֹלָם. וְבוֹ יִבּוּאֵר אִיךְ יִכּוּיֵן הָאָדָם כּוֹוֹנָה הָרְאוּי בְּכָל תְּפִלוֹת וּבְרִכּוֹת וּבְכָל הַעֲבֹדוֹת יוֹצְרֵנוּ וּבוֹרְאֵנוּ יִתִּישׁ וְיִתְעַלָּה שְׂאֲנַחְנוּ עוֹשִׂים בְּכָל הַשְּׁנָה מְרַאֲשׁוּ וְעַד סוּפוֹ כְּפִי שְׂנַצְטוּיֵנוּ וְאִיךְ לְהַתְּנַהֵג בִּירְאָה וְאַהֲבָה לְבוֹרְאֵנוּ יִתִּישׁ וְיִתְעַלָּה בְּכָל פְּרָטֵי עֲבֹדוֹתֵינוּ עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ לְהִיּוֹת לִיתִישׁ נִרְ גְּדוֹל מַעְבּוֹדֵינוּ כִּי זֶה כָּל הָאָדָם, גַּם אִיךְ יִכּוּיֵן בְּלִימוּד תּוֹרַתֵנוּ הַקְּדוּשָׁה בְּכָל לְמוּד וְלִימוּד כְּפִי הָעֲרַתָּה. וְגַם עֲרַכְנוּ אֵת עֲרַכָּה וּסְדַרְנוּ אֵת סְדָרָה בְּסִדֵּר הַלִּימוּד. וְכֵל עֲנִין הַנִּמְצָא הָעֲרַתוֹ בְּקְדוּשָׁה בְּגִמְרָא הַקְּדוּשָׁה וּבְפּוֹסְקִים עַל מְקוּמוֹ יִבֵּא בְּשִׁלּוּם לְשׁוֹן חֲכָמִים מְרַפָּא כְּפִי עֲנִינוֹ הַנּוֹאוֹת הַמְצַטְרֵךְ לְחַבּוּר הַזֶּה. וְיִוֹתֵר מֵהֵמָּה בְּעִנִּי רְאִיתִי וְנִתּוֹן אֵל לְבִי אֲלֶקְטָה נָא בְּאַמְרִים מְאֵמְרֵי הַזֶּהר הַקְּדוֹשׁ זֶהר יִשָּׁן וְזֶהר חֹדֶשׁ וְהַתִּיקוּנִים הַמְצַטְרָכִים לְכָל עֲנִין וְעִנִּין בְּאוֹפֵן שֶׁלֹּא נַעֲדָר שׁוֹם תְּפִלָּה וְהוֹדָאָה. גַּם בְּגוֹדֵל חִיּוּב לְמוּד תּוֹרַתֵנוּ הַקְּדוּשָׁה וּמַעֲלַת הַלְּמוּד וְכוֹוֹנַת הַלְּמוּד וְכֵל עֲבֹדוֹת הַקְּדוֹשׁ הַמְּבוֹאֲרִים בְּחַבּוּר הַזֶּה שְׂנַמְצָא עֲנִין מְאֵמְרוֹ בּוֹהֵק וּבְתִיקוּנִים אֵין נִגְרַע מַעְבּוֹדֵינוּ דְּבַר דְּבוּר עַל אוֹפְנֵינוּ הָעֲתַקְתָּ מְאֵמְרוֹ לְכָל עֲנִין בְּפִעַ עַל מְקוּמוֹ

בא במלות לשונו הקדוש מלות המעייר לאדם אל המעשה ההוא. ומכל המאמרים שהעתיקתי ביני כל יודע ספר בהשקפה ראשונה כי כבוד אלקים הסתר דבר ע"ד הסוד במדות וספירות העולמות העליונים הקדושים, ואף אם נמצא באמצע איוה מאמר ע"ד הסוד במדות וספירות העולמות העליונים הקדושים דלגתי ענינו ותסב בצע"ד וקוצרים על צד היותר אפשרי למען ירוץ כל קורא בו, וגודל התועלת בזה יבין שורו כל המעיין בעצמו בעז"ה:

והנה ראה ראיתי כי טוב הוא לבאר זאת נחלת עבדי ה'. בגבולי יהושע וגבולי יחזקאל של עתיד ובנין שלמה ובנין יחזקאל העתיד ב"ב הכל בסדר נכון ממה שלקטתי ואספתי באמרים ביאוריהם הכל אל מקום אחד והוספתי בעז"ה משלי. וגם תקעתי יחד במקום נאמן לתקן המעוות והטעות שנפל בספרי נביאים וכתובים בפרש"י ז"ל בשני דפוסים אשר היו לפני ה"ה ספרי העשרים וארבע בכרך קטן שנדפס באמסטרדם שנת תקי"ד לפ"ק ודפוס זולצבאך הנדפס שנת תקכ"ג לפ"ק, והצגתי לבדנה בסוף החבור. לפי שעיקר החבור הזה לבאר פרטי כללי העבודה שאנחנו חייבים לעבוד את בוראנו ית"ש ויתעלה זכרו לעד וכלל העבודה הוא היראה והאהבה דבר המסור לכל ומחשבה. המרומזים בפסוק הנסתרות לה' אלקינו כמבואר בזה"ק לכן אל מול פני להביא פניהם קדמה עיקר החבור לקנות ההתלהבה, להקדים שער אחד מענין עבודת הלב ומחשבה לבד כי היא רבה. והשער הפונה קדימה יאמר עליו כי הוא זה השער לה' צדיקים יבאו בו. כי הוא שער הגדול ומבוא רחב להרגיל האדם א"ע לעשות נחת רוח ליוצרו ובוראו ברוך הוא וברוך שמו הן במעשה הן בדיבור ובמחשבה יותר ויותר ובעבודה העיקרי' הו' של נ"ר יכול האדם לעבוד את בוראו ית"ש בכל רגע במחשבתו וכ"ש בעת לעשות ה' בלמוד התורה והתפלה ועשיית המצות.

ומשער הגדול הזה יתבונן האדם גודל מעל' כוונת הפשטיות שהצגתי בכל החבור הזה בכל התפלות וההודאה ובכל עשיית המצות שהם עיקר ושורש עבודת האדם על הארץ בעוה"ז השפל והבווי שכל עיקר קוטב בריאת האדם יסד אר"ש על מכוניה בל תמוט מלתת נחת רוח ליוצרו ובוראו ית"ש.

ויוצרי ובוראי בוחן עשתונות וכליות חוקר, הוא היודע ועד סוקר, אמת יהגה חכי וארחק מדבר שקר, שאין כוונתי בחבור זה להתגדר ולקנות שם טוב על גביהן ח"ו כי מי האדם שיבא אחרי המלך מלכו של עולם אשר כבר עשהו ניצוץ שכלו ונתן השכ"ל ממרומים, ואיך יתהלל חכם בחכמתו הנשגבה, במה שאינו שלו ומן השמים לו יהיבה, כמאמר דהמע"ה כי ממך הכל ומידך נתנו לך ואומר כי ה' יתן חכמה וגו' כי אם בזאת יתהלל ליתן הודאה עצומה, לשת בטוחות חכמה, איש כי יפליא לחדש בתורה בקדושה דבר נפלא, או בעבודת הבורא ית"ש ויתעלה, לתת התפארות, להמתקן רום בזרת. ולו תהי תפארתך על דרך זה לחשוב במחשבתו

בגדולות ורוממו יוצרו ובוראו ית"ש, אם הניצוץ אור שכלו הקטן שניתן לו מאתו ית"ש מעולמו העליונים בטובו הגדול מחדש חדושים כאלה ומגלה הצפונה והגנוזה, ואיך הם העולמות העליונים בעצמם שמהם ניתן אור ניצוץ השכלי במושכלות וק"ו ב"ב שק"ו כביכול הבורא בעצמו ית"ש ויתעלה זכרו לעד אשר במאמרו ברא כל העולמות העליונים ותחתונים והוא מקור כל השכליות, וכאשר זאת ישיב אל לבו נחת רוח להבורא ית"ש ממחשבתו זו עולות, והוה פי הפסוק והדרת פני זקן, לכאורה תיבת פני שפת יתר הוא כי הלא די אמרו והדרת זקן, והנה במ"ש למעלה מובן מאד כי לשון פני לפעמים נאמר על ענין הפנימי כמו אל מול פני המנורה שפירושו קנה האמצעית והפנימית, כמו והדרת פני זקן פנימיות של זקן זה שקנה חכמה והוא ניצוץ השכלי הקדוש והזך שניתן בו מהבורא ית"ש ונחת מזה להבורא ית"ש במה שמכבדים ומהדרים אותו ית"ש, ות"ח צריך נטירותא יתירתא, או כשמהדרין וקמים לפניו שלא ילבש גאות והתפארות ח"ו כי לא בשבילו קימו וקיבלי ההידור רק בשביל ניצוץ אור השכלי הקדוש שניתן בו מהבורא ית"ש ולו נאה ההידור וצריך להעלות במחשבתו בעת הזאת גדלות והתפארת הבורא ית"ש כנ"ל ומכוונה הזאת יבא ג"כ נחת רוח גדול להבורא יתברך שמו.

מכל הלין נשמע קולי בבאי אל הקדש שלא למגדר מלתי אמורה, אך מחשבת כוונתי זכה וברה, בחבור זה לזכות אנשים כערכי מאום משבעים בחורה, ולעשות נחת רוח לשמו הגדול אשר ברוחו שמים שפיה, והא גליא קמי' שעל קוטב עבודה זו חברתי החבור הזה לתת לו ית"ש בזה נחת רוח, בריך שמיא לעלם ולעלמי עלמין ומי שיקיים מ"ע של בצדק תשפוט את עמיתך וידיניי לכף זכות ידון אותו המקום ג"כ לכף זכות.

וחלקתי החבור הזה לשערים, וכל שער חלקתיו לפרקים, וקראתי שם החבור הזה יסוד ושורש העבודה כי יסוד נופל על הדבר אשר עליו תסוב כל הבנין והגזרה, ומבלעדיו הוא עמל בוניו בו ביפיה ותוארה, ושורש הוא כי ישרוש בארץ גזעו ממנו ילכו יונקותיו וענפיו ענף עץ פרי עושה פרי למינו, וכן ימצא להם דמיון בענין כוונות הפשטיות שנבאר בעז"ה בכל החבור, כי דבר הלמד מענינו הוא דובר שקרים לא יכון לנגד עיניו ית"ש כאשר הארכנו מזה למעלה באר היטב, ואף מי שמכוון כוונת האריז"ל במדות וספירות העולמות העליונים הקדושים, אין יוצא מידי פשוטו בתחלה ואח"כ נעתק מכוונה אל כוונה פנימית, נמצאת אתה אומר שכוונת הפשטיות הם יסוד לכל עבודת הלב.

ומכלל לה"ב כוונת הפשטיות שיבואר בחבור זה ישמע חכם ויוסף לקח טוב פרטיי כוונות חדשים קדושים נצר משרשיו יפרה לפי שכלו הזך מגודל התלהבות לבבו לגשת אל הקדש, ובדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו, נמצאת רואה שכוונות הפשטיות שיבואו לפנינו בעז"ה בפנים החבור שם שורש מסתעף ממנו ענפים

הקדמת המחבר

הרבה פרטי פרטים כוונות חדשים מקר"ב זכות שכלו. וע"כ זה שמו אשר יקראו לו יסוד ושורש העבודה כי כשמו כן הוא כאשר בארנו.

אחיי ורעי זרע קודש ברוכי ה' אנשים כערכי אני פתחתי לכם פתח קטן כמחט סדקית לבוא לגשת אל הקדש. ואל נאדר בקודש יפתח לכם פתח כפתחו של אולם. כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה. ויתן לנו לב רחב וגפש טהורה. ללמוד וללמד ולשמור ולעשות את כל התורה וכמחשבותינו הטובה והישרה. לאל אשר ברוחו שמים שפרה. ימהר ויחיש משיח צדקנו במהרה. ואז יקיום בנו הפסוק ומלאה הארץ דעה את ה' וגוי ושאתם מים בששון ממעיני הישועה כתרומתי דהאי קרא כי"ר אמן ואמן.

מבוא השערים

- א. שער הגדול. הוא מבוא גדול ללהב לבות בני אדם אל כללות העבודה של אהבה ויראה והוא כולל עבודת הלב והמחשבה.
 - ב. שער האשמורת. והוא כולל כל עבודות האשמורת וכל ברכות השחר וקרבנות עם כל הסדר עד ב"ש.
 - ג. שער השיר. בו מבואר כוונות פסוקי דזמרה ודקדוק המלות.
 - ד. שער המזרח. בו מבואר כוונות איש"ר וק"ש וברכותי וכוונת היחוד.
 - ה. שער הקרבן. בו מבואר כוונת תפלת י"ח ושארית כל סדר התפלה.
 - ו. שער הניצוץ. בו מבואר גודל מעלת הלמוד וסדר הלמוד וכוונתה.
 - ז. שער הבכורות. בו מבואר כוונת האכילה עם כל פרטיה וכוונת ברכת המזון וכל ברכת הנהנין עם כל פרטיהם. ואחריהם כל סדר היום והוא תפלת מנחה וערבית וק"ש שעל המטה.
 - ח. שער העליון. בו מבואר כל פרטי העבודות של עש"ק וכל יום השבת עד אחר הבדלה:
 - ט. שער הצאן. בו מבואר כל פרטי העבודות של חדש ניסן. ואחריו על סדר החדשים חדש סיון תמוז אב:
 - י. שער המים. והוא חדש אלול. בו מבואר התעוררת התשובה:
 - יא. שער האיתון. והוא חדש תשרי. בו מבואר כל פרטי העבודות הנעשים בחדש זה עד אחר חג הסוכות:
 - יב. שער המפקד. בו מבואר כל פרטי העבודות של חדשי החורף עד אחר חדש שנים עשר הוא חדש אדר:
- ויתר הדברים אשר נפרטים בכל שער ושער יעמוד על פתח השער ההוא והי' כל מבוקשו ימצא שם כפי סדרו ופרקו נאה וכאן הדרכתיך בכללות ענין השערים בדרך צורה, והעוטה אורה, יצילנו מכל צרה, וישלח לנו גואל צדק במהרה אמן.